Nekaj iz učilnice.

Čudno se obnašajo nekteri učitelji v učilnicah. Mnogo jih je, ki so pravi silniki do svojih učencov, ki menijo da ne gre učiti, če ni vedno pripravljena šiba za vsaki mali pregrešek mladine. Drugi godernjajo vedno v šoli kakor medvedje, ter grajajo kar jim dohaja nasproti. Kaj sledí takemu nespametnemu ravnanju? Da se ubogi šolarji šole in učnika bojé, da se malo učé, da tudi učilnica vse verovanje zgubí. Dopadlo nam je, kar je o totem predmetu pravil nedavno tukaj neki gospod.

V Šent-Jurji, prijetni fari blizo Šent-Lenarta na Štajarskem, ima ondotni učnik poseben način, po kterem se vede v šoli. Pred vsem ravná on prav prijazno z mladino; on si prizadeva vcepiti koristnih naukov v mlade serca in razlaga tote nauke kolikor moč razumljivo. Ako so učenčiki pridni ter se učijo marljivo, jih hvali očitno, ter jim napravlja kakšino nedolžno veselje; ako so pa zanikerni ali se ne učijo, jih pokorí po nekoliko nenavadnem načinu. On ne jemlje šibe v roko, ne pretepava učencov, jim ne ukazuje klečati itd., kadar so kaj napčnega dopernesli ali ne učili se dovelj; on rabi nekaj drugega. Kadar, postavimo, kak učenec ne zna naloge svoje, ali ne odgovarja prav na vprašanje, mu reče učnik: „Ti si osel!“ in obernivši se k drugim učencom jim velí: „Smejajte se temu oslu!“ Ko bi trenul, zadoní po učilnici: „Hi, hi, hi; ha, ha, ha; ho, ho, ho!“ in daleč ven razlega se glasni smeh šolarčkov. Uni pa, se vé da se strašno sramuje, se tudi zjoka včasih, pa — poboljša se gotovo.

Kakor nam je omenjeni gospod pravil, so vsled tega ravnanja učenci ondotne farne šole tudi prav pridni, ubogljivi ter napredujejo v lepih naukih da je veselje; pa tudi gledé sploh na čudoredno obnašo in na vednosti verlega učnika gre povedati, da je on očitne pohvale vreden poštenjak. J. Š.

Národne pripovedke iz okolice Varaždinske.

Od kač.

Za kače veliju, da na anjgelsku nedelu ideju spat i spiju do Jurjevoga. Tak je bil jeden pastir. On videl je na anjgelsku nedelu vnogo kač na jedno mesto se spravljati. On je bil jako strahu i odišel je na drevo. Gda se je več jako vnogo kač skup spravilo, onda je išla 'saka kača k travi, poleg koje su se spravile, i 'saka je podehnula i odišla je vu jednu jamu. Gda več nijedne kače ne bilo, zišel je on z drva i išel k oni travi i podehnul je i taki je postal tako pospan, da je komaj dimo došel, i taki si je legel i zaspal. Drugi dan, gda bi opet moral iti na pašu, budili su ga domači, no nesu ga mogli zbuditi. Gda je več tretji dan došel i oni su ga ne mogli zbuditi, poslali su po doktora, i doktor mu ne mogel nikaj pomoči, neg im je rekel, naj mu daju mir, več se bude sam zbudil. Oni su mu dali mira i on je spal do Jurjevoga. Gda se je zbudil, rekel je, da kak je lepo spal. Gda su mu pak domači povedali, kak je dugo spal, ne je veruval. Njemu se je činilo, da je samo jednu noč spal, i počel je pripovedati, kak se je ž njim 'se dogodilo. Kračmanov.

Novičar iz avstrijanskih krajev.

Iz Celja 11. julija. Mnogo je dala govoriti o svojem času neka obširna in prederzna tatvina, ktera dopernešena je bila ponoči med 2. in 3. svečanom letošnjega leta v Jelševem gradu na Štajerskem. Pomina vredno je to hudodjanje zavoljo tega, ker je bilo prederzno izpeljano, ker je uzročilo veliko škodo in ker dolgo časa ni pozvediti se moglo, kdo ga je dopernesel bil. Menili so tudi ljudje sploh, da tabart ne bo mogoče ne zvediti ne zasačiti tatov; zvedilo se je pa vendar in zasačili so hudodelnike vse.

Po neutrudljivem in opaznem prizadevanji namreč, in po dolgem traživanji v mnogih krajih je zločince zatekel iz Celja tje poslani sodniški uradnik, komur je naloženo bilo, da iztraži dopernešeno zločinstvo. Preiskovalo je potem hudodjanje c. k. okrožno sodnjištvo v Celji, in v saboto 23. maja je bila o toti zadevi glavna obravnava, ktera je terpela 3 dní.

Sedeli na klopi zatožencov so:

1. Andrej L., po domače Grahoršek, iz Oblešic, 32 let star, nekdaj vojak, zavolj hudodelstva dopernešene tatvine kaznovan in od vojaščine odpravljen; — 2. Miha K., po domače Pacl ali Imenšek imenovan, rojen blizo Rogatca, 47 let star, oženjen; — 3. Matija V., rojen v Koretni na Horvaškem, 28 let star, neoženjen, krojač; — 4. Juri S., rojen v Št. Petru pri Šmarji, 66 let star, oženjen, bajtar.

Zraven teh zatožencov je sedelo še 8 drugih oséb, namreč 2 možka, žena in hči Jurja S. in pa 4 druge ženske. Toti ljudje so bili sumljivi, da so udeležili se tatvije ali pa potuho dajali tatovom.

O poprejšnem življenji teh hudodelnikov se je pozvedilo, da mladi niso v šolo hodili, da ne znajo ne brati ne pisati; delati se jim ni poljubilo, raji so potepali se po svetu ter uganjali mnogo hudobij, zavoljo kterih so bili tudi že večkrat prej obsojeni, ter v tamnicah zaperti preživeli mnogo let. Mi danes povémo, kako je bilo gori omenjeno hudodelstvo dopernešeno, in kako so bili kaznovani hudodelniki.

Blizo 5 ur hodá od Celja, na izhodni strani, poleg ceste ktera v Slatino pelje, stojí na prijetnem homcu lep grad, ki mu pravijo Jelše ali Jelšev grad (Erlachstein). Ondi so pisarnice c. k. okrajne uradnije in tudi dačni urad; gospodje uradniki pa ne stanujejo v gradu (ker je ondi malo prostora), ampak po bližnji okolici tù pa tam, v samotnih hišah, večidel v Šmarji, po pol ure hodá od omenjenega grada. Toti gospodje so tedaj primorani dvakrat na dan — zjutraj in popoldne — od svojih oddaljenih stanišč hoditi nazgor v pisarnice, in dvakrat na dan — opoldne in na večer — vračati se z gore domú; ponoči tedaj ni žive duše v gradu razun uradniškega služabnika in jedine priletne dekle. (Tisto noč, ko je tatba dopernešena bila, slučajno tudi služabnika ni bilo domá.) Tote okoljšine in tota priložnost so menda vabile imenovane potepúhe, da so namenili se obískat ondi dačno dnarnico.

V ta namen sta prikradla se ob desetih ponoči med 2. in 3. svečanom letošnjega leta Andrej L. in Miha K. (Pacl) pred Jelšev grad. Dobila sta si lesen kol in lojtre; stopila sta pred okno dačnega uradišča, ter sta s kolom železno omrežje v okno dnarnične sobe toliko na široko raztegnila, da je Andrej L. vlesti mogel; Pacl je v tem kot stražnik pred oknom ostal, dokler ni L. po pretekli eni uri peneznice vzdignil in k oknu privalil; Pacl jo je od zvunaj zagrabil in oba sta jo čez prozorni okrajnik doli spravila. Odtod sta jo nesla čez dvorišče do hleva, ondi jo razlomila s čertalom, ter vzela kar je v njej bilo.

Bilo je pa v peneznici razun dačnega dnarja tudi nekaj ostavnih novcov, bile so vrečice, škatljice, zvezki. Potem sta tatóva šla prek sadunosnika na cesto, kjer sta vsak svoj delež dnarja si vzela, velik del tistega in nekaj drugih dragotin pa pustila, tako, da se je drugi dan na tem mestu še najdlo nekaj gotovine, dragocenih stvarí in mark za kolkovanje v vrednosti do 2589 gold. in 30 kraj. Vzela sta pa tatova v dnarjih in dragocenostih skupaj 2657 gold. in $20^3/_4$ krajc.